

Green Volunteers in the Spotlights – Wessel Ganzevoort, 2021

Samenvatting aanbevelingen aan natuurorganisaties

8.3.1 Vrijwilligersorganisatie als communicator

Het is belangrijk in de communicatie met vrijwilligers om:

- meer emotionele taal toe te staan bij communicatie over flora en fauna. Individuele planten en dieren geven meer beleving dan termen ‘biodiversiteit’ en ‘ecosystemen’
- feedback te geven over effect van activiteiten. Vrijwilligers schatten hun bijdrage hoog in en terugkoppeling van effect leidt tot hogere motivatie.

8.3.2 Vrijwilligerswerk organiseren vanuit vrijwilliger-centrisch oogpunt

“Ask, then Act”. Vraag, neem daarna pas actie. Vrijwilligers hebben diverse motivaties en redenen om door te gaan of te stoppen. Dus vraag eerst naar de motivatie en ervaringen. Hou actief en voortdurend interesse in het perspectief van de vrijwilligers.

Match motivatie en positieve ervaringen van vrijwilligers met de activiteiten. Dit kan door:

1. Match motivatie. Neem de motivatie die zij zelf noemen om activiteiten waardevol te maken. Beloning van vrijwilliger werk kan bv zijn: tijd voor sociale contacten, belangrijke bijdrage aan natuur, zelf een soort ontdekken. Maak dat mogelijk.
2. Wees voorzichtig met intensiveren of uitbreiden van activiteiten. Er was een hoge respons op continueren uitbreiden of intensiveren van vrijwilligerswerk. Afhankelijk van welke motivatie is aanbod voor meer werk of ander vrijwilligerswerk interessant voor vrijwilligers. Andersom leidt herhaaldelijk verkeerd aanbod of overvragen tot verhoging druk en kan reden zijn voor stoppen met vrijwilligerswerk.
3. Ontwerp vrijwilligerswerk rond leren: Leren is een belangrijke motivatie voor vrijwilligers. Vooral voor jongeren, tellers en vertellers. Gewoon leren en transformatief leren (zie afbeelding). Maar vrijwilligerswerk met alleen kleine taken, weinig creativiteit, leidt tot weinig transformatief leren. Tips:
 - a. Biedt projecten aan die dieper leren aanbieden, bv door reflectie.
 - b. Potentie in peer interaction en community building: biedt een platform aan. Vrijwilligers leren van elkaar en vormen tegelijk een sociale groep. (ik zou eerder denken aan ons systeem van uitwisseling en excursies bij anderen dan een digitale vorm. De vrijwilligersdagen en cursussen zijn er ook heel geschikt voor).
 - c. Feedback voor persoonlijke ontwikkeling, bv door ontwikkeling zichtbaar te maken

8.3.3 De vrijwilligersorganisatie als recruiter

Waarom diversiteit?

Vanuit organisatie: Voor specifieke taken kan het handig zijn het meest geschikte profiel in te zetten. Voor onderzoek wil je misschien hoger opgeleid, gericht op de taken. Maar voor programma’s die

meerdere doelen hebben (bv educatie, creëren van draagvlak) is er meer reden om een brede doelgroep te benaderen. Aan de ene kant kan dit meer inzet vragen van de organisatie, maar kan aan de ander kant leiden tot (bv bij educatie) groter bereik van een breder publiek.

Vanuit vrijwilligers: vrijwilligerswerk is kans om te leren, actief te zijn, persoonlijke doelen te halen. Belangrijk om gemotiveerde vrijwilligers niet te ontmoedigen of niet welkom te laten voelen. Natuur heeft een sterk netwerk nodig van gemotiveerde mensen.

Hoe te diversiveren?

Twee wegen:

- a) Barrières verlagen om vrijwilliger te worden
- b) Aanbod aanpassen aan breed palet van motivatie

Ad a. Barrières verlagen

Belangrijke barrière is gebrek aan tijd en vrijwilligerswerk combineren met andere verantwoordelijkheden. Organisaties kunnen mogelijk maken dat vrijwilligers:

- In eigen gekozen tijd vrijwilligerswerk doen
- kortdurend vrijwilligerswerk kunnen doen
- met wisselende intensiteit werken in vaste groep, bv door vaste wekdagen uit te breiden met vaste weekenddag (bv vaste dinsdaggroep werkt 1x per maand op zaterdag)
- op een rooster kunnen inschrijven met verschillende timeslots
- flexpool van vrijwilligers (kom alleen naar een vrijwilligersdag als het jou uit komt).
- Bij citizen science: geef de vrijwilliger de mogelijkheid om vele stadia van het onderzoek mee te doen, maar geef ook de mogelijkheid om alleen 1 stadium te doen (bv alleen tellen, of alleen invoeren, of alleen analyseren).
- Bij citizen science: neem eenmalige waarnemingen op in het onderzoek (bv waarneming.nl). Hiervoor hoeven mensen zich niet vast te leggen op vaste tijden en vaste routes.

Ad b. Aanbod aanpassen aan breed palet van motivatie

Het is belangrijk om in te zien dat de motivatie van andere groepen vrijwilligers anders kan zijn dan huidige vrijwilliger. Organisaties en oudere vrijwilligers willen graag jongeren betrekken. Goede reden om je te verdiepen in hun motivatie.

Waarom jongeren betrekken als de ouderen meer tijd hebben en er voldoende oudere vrijwilligers zich blijven aanmelden? Omdat interesse in natuur en vrijwilligerswerk op jonge leeftijd moet worden gevormd.

8.3.4. Over communities, de maatschappij en samenwerking

Onderzoekers wijzen op het belang van een gezamenlijke aanpak van vrijwilligersmanagement. Vrijwilligers die een goede ervaring hebben bij één organisatie, zullen enthousiast blijven voor vrijwilligerswerk bij andere organisaties. Andersom kan een slechte ervaring er voor zorgen dat de vrijwilliger zijn acties voor natuur stopt. Actie voor natuur moet ondersteunt worden en dat vraagt om beleid en afstemming tussen vrijwilligers, groene organisaties en overheden.

Er is een brede blik nodig op groen vrijwilligerswerk. Naast de vaste formele initiatieven zijn er talloze groene burgerinitiatieven die ondersteuning verdienen. Uit onderzoek blijkt dat deze informele initiatieven opereren binnen een infrastructuur van formele procedures. Natuurorganisaties en overheden kunnen kijken hoe ze deze initiatieven ondersteunen, of op zijn minst niet tegen werken.

Een brede blik is ook van belang bij een focus op 'onze' en 'jullie' vrijwilligers. Het kan goed zijn voor de motivatie van vrijwilligers als er samenhang en binding binnen een groep is, en een grote betrokkenheid bij een organisatie en haar doeleinden. En als vrijwilligers ondersteuning zoeken bij een andere club kan dat, gezien vanuit de organisatie, een verlies zijn. Maar voor de vrijwilliger kan een verandering naar een andere ondersteuner juist een goede stap voor de eigen ontwikkeling, voor autonomie, motivatie en eigen narratief. Vrijwilligers moeten continu gemotiveerd blijven om hun actie voor de natuur te blijven uitoefenen. In plaats van in een omgeving te blijven waar hun prioriteiten en motivatie niet langer past.

Samengevat is er een balans nodig tussen de behoeften en prioriteiten van natuurorganisaties, vrijwilligers en overheden en het creëren van een motiverende en ondersteunende omgeving voor groene vrijwilligers.

[Samengevat door Tetje Falentijn, LandschappenNL]